

هوالشافی

دانشکده داروسازی و علوم داروئی
گروه داروسازی بالینی و خدمات داروئی

سرفصل نامه درس فارماکوتراپی (۱)

تعداد واحد درسی: ۳ واحد نظری	شماره درس: ۳۱۸۴۱۳
مقطع تحصیلی: دکترای حرفه ای رشته داروسازی	نیم سال: اول ۱۴۰۴-۱۴۰۳
تعداد دانشجو:	نماینده دانشجویان:
زمان برگزاری: یکشنبه ۸-۱۰ و چهارشنبه ۱۲-۱۰	پیش نیاز: فیزیولوژی ۲، فارماکولوژی ۲
مسئول درس: دکتر مقدس. شماره تماس دفتر: ۳۷۹۲۷۰۷۴	Email : moghaddas@pharm.mui.ac.ir
مدیرسین: دکتر سبزوئی، دکتر موسوی، دکتر دیانت خواه، دکتر بدری، دکتر فرسائی، دکتر پناهی، دکتر طباطبایی	
ساعات راهنمایی: نیم ساعت بعد از تشکیل هر کلاس و یا تنظیم قرار قبلی جهت حضور طبق برنامه حضور هر استاد در دانشکده و یا استفاده از ایمیل هر یک از اساتید جهت پاسخگویی غیر حضوری	

* درس فارماکوتراپی (دارودرمانی) ۱، پیش نیازِ دروس فارماکوتراپی ۲ و ۳ و کارآموزی داروخانه می باشد.

ارزش و اهمیت درس:

در دهه گذشته نقش داروسازان در ارزیابی و مشاوره درمانی اهمیت روزافزونی یافته است. در این راستا تربیت داروسازان دارای مهارت های بالینی در حد استانداردهای جهانی موجود برای حائزین درجه دکترای حرفه ای داروسازی (Pharm.D) اهمیتی درخور توجه پیدا نموده است. در حقیقت مفهوم دکتر داروساز چه از جنبه مفهوم علمی و چه از نظر عامه مردم، مفهومی بالینی است که از هر دو جهت توانمندی درک موقعیت های بالینی بیماران را چه در داروخانه، چه در مراکز بهداشتی درمانی و حتی در صنعت داروسازی طلب می نماید. آموزش مبانی پاتوفیزیولوژی و درمان شناسی بیماری ها به عنوان پایه انتقال مهارت های بالینی داروسازی در نظر گرفته می شود. از آنجائی که دانشجویان این رشته در این درس برای اولین بار به صورت رسمی با اصول بیماری شناسی آشنا می گردند و دانسته های قبلی آنها - که از اجزای لاینفک آموزش برای دکترای داروسازی می باشند- به صورت خاص بر فلسفه تدریس بالینی پایه ریزی نشده اند، تدریس این درس علیرغم اهمیت خاص کاربردی آن، ظرافت های خاص خود را می طلبد. درک صحیح از علت شناسی (اتیولوژی)، همه گیری شناسی (اپیدمیولوژی) و سیر بیماری ها لازمه اصلی نظارت صحیح بر درمان می باشد. با نگاهی دقیق به سرفصل های دروس غیر اختیاری دوره دکترای داروسازی به سهولت این نکته دریافت می شود که مجموع دروس فارماکوتراپی " فارماکوتراپی ۱ الی ۴ " تنها فرصت مواجهه دانشجو با مفاهیم عمیق پاتوفیزیولوژی بوده و در مقابل، وی در تمام دوره فعالیت های حرفه ای خود در داروخانه، صنعت داروسازی و یا مراکز بهداشتی درمانی باید بر این معلومات تکیه نماید. اگرچه حضور در کلاس های فارماکوتراپی نیز جهت نیل به این مهم کافی نمی باشد، لیکن به نظر می رسد که تأکید هرچه بیشتر بر ارتقای کیفیت تعلیم و تعلم در این کلاس تضمین کننده واقعی کیفیت ارائه خدمات بالینی و جامعه نگر (Community-oriented) توسط دانش آموختگان این رشته است.

هدف کلی درس در حیطه شناختی:

آشنائی دانشجویان دوره دکترای عمومی داروسازی با پاتوفیزیولوژی بیماری های شایع (مطابق با سرفصل آموزشی درس) و طرح اصول درمان شناسی آنها

هدف کلی درس در حیطه نگرشی

آشنا شدن دانشجویان با نقش موثر و جایگاه خود در تیم درمان بر اساس آشنا شدن با اصول درمان بیماری های شایع (مطابق با سرفصل آموزشی درس)

اهداف اختصاصی درس

در حیطه شناختی:

۱. اپیدمیولوژی مربوط به بیماری را بداند.
  ۲. بتواند مکانیسم ایجاد بیماری را توضیح دهد.
  ۳. بتواند علائم و نشانه‌های بیماری مورد نظر را نام ببرد.
  ۴. داروهای مورد مصرف در درمان بیماری و روش استفاده از آنها را بداند.
  ۵. بتواند پروتکل درمانی بیماری مورد نظر را توضیح دهد.
  ۶. بتواند میزان اثربخشی پروتکل درمانی تجویز شده برای بیمار را ارزیابی کند.
- ### در حیطه نگرشی:
۷. بتواند با یادگیری مطالب به صورت کاربری، روند تشخیص و درمان بیماری را بر روی کیس بالینی (فرضی یا واقعی) تحلیل کند.

نحوه ارائه مطالب و روش تدریس:

- استفاده از نرم افزارهای کمک آموزشی (Power point, فیلم و ...)
- مشارکت فعال فراگیران: یادگیری مشارکتی (تعامل پرسش و پاسخ) در حین ارائه مطالب
- ارائه مطالبی جهت مطالعه فراگیران جدا از مباحث تدریس شده سر کلاس
- هم چنین سعی شده است حتی المقدور در تدریس با استفاده از کیس بالینی مراحل عملی که بیمار از شروع بیماری تا انتهای درمان با آن مواجه می شود را بیان نمائیم.

منابع درسی اصلی جهت مطالعه دانشجویان:

1. Koda-Kimble MA, *et al*; **Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs**; 10th ed., Lippincott, Last edition
2. Dipiro JT, *et al*; **Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach**; 9th ed., McGraw Hill, Last edition

۳. درسنامه جامع درمان شناسی؛ دکتر خیراله غلامی و دکتر مجتبی مجتهد زاده؛ ویرایش دوم، ۱۳۹۶.

منبع فرعی درسی

گایدلاین های مرتبط با هر یک از مباحث تدریس

UpToDate, Last version

قوانین کلاس:

دانشجوی گرامی: کلیه ملاحظات، تغییرات احتمالی برنامه و اعلانات مربوط به این درس در **تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی** درج می شود که ملاحظه آنها اکیداً توصیه می گردد. درج این موارد در **تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی** به منزله اطلاع رسانی به کلیه دانشجویان تلقی شده و پس از آن اعتراض در خصوص عدم آگاهی از مطالب درج شده، پذیرفته نیست.

- غیبت دسته جمعی توسط کلیه دانشجویان کلاس، به معاونت آموزشی دانشکده اطلاع داده شده و با کسر ۲ نمره از نمره کل محاسبه می گردد.
- استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می باشد.
- موضوع نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس درس طبق آیین نامه آموزشی و مصوبه شورای آموزشی دانشکده داروسازی مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ به شرح زیر می باشد:

الف) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه الزامی بوده و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات غیبت محسوب می شود.

ب) اسامی افرادی که بیش از چهار هفدهم جلسات غیبت دارند را حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان ترم در اختیار آموزش دانشکده گذاشته تا در مورد حذف یا مردود شدن آنها بر اساس مستندات تصمیم گیری شود.

ج) نحوه برخورد با غیبت غیرموجه دانشجوی در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) حداکثر تا سه نمره به شرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۲۵ نمره به ازای هر غیبت
- دو جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۷۵ نمره به ازای هر غیبت
- سه جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره به ازای هر غیبت
- غیبتی که توسط استاد و مراجع قانونی موجه تلقی گردد، مشمول کسر نمره نخواهد شد.
- دانشجوی ۲ هفته پس از تاریخ ثبت غیبت توسط استاد فرصت دارد با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد نسبت به مجاز نمودن غیبت خود اقدام نماید.
- دیرآمدگی (ورود به کلاس درس پس از ساعت مقرر شروع کلاس و به هر دلیل) و یا بر هم زدن نظم کلاس با کسر نمره از نمره نهائی همراه خواهد بود.
- ضمناً از کلیه عزیزان صمیمانه درخواست می شود که در حین کلاس با رعایت نظم و انضباط در برگزاری هر چه بهتر کلاس همکاری نموده و در عین حال عدم رعایت این نکته در ارزشیابی نهائی آنان به نحو مؤثری لحاظ خواهد شد.
- در صورت مشاهده یا گزارش موارد تقلب، دانشجوی به معاونت آموزشی دانشکده ارجاع شده و در این خصوص، مطابق مقررات آموزشی دانشگاه عمل خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجوی (تکوینی و پایانی):

در جلسات تعیین شده در برنامه درسی، بنابر نظر اساتید محترم گروه ممکن است از مطالب درسی جلسات قبلی کوئیز کتبی و یا سوالات شفاهی اخذ می گردد که میزان این فعالیت درسی دانشجویان در ارزشیابی نهائی آنان منظور خواهد شد.

امتحان	بارم	مطالب امتحانی
میان ترم	۸ نمره	جلسات ۱ تا ۱۱
پایان ترم	۱۲ نمره	جلسات ۱۳ تا ۲۷

➤ ۱۵

شرح وظایف نماینده کلاس:

تعامل با اساتید در به اشتراک گذاری به موقع مطالب مرتبط با درس با سایر دانشجویان
ارائه به موقع بازخوردهای دانشجویان در مطالب مرتبط با درس به مسئول درس
تنظیم تاریخ امتحان میان ترم

عناوین و برنامه ارائه کلاس‌های درس فارماکوتراپی (۱)

مدرس	موضوع	تاریخ	
دکتر بدری	اصول رویکرد و ارزیابی بیماری و نحوه درمان آن و مدیریت مصرف داروها (DRP)	۶/۱۸	۱.
دکتر بدری	اصول و مبانی فارماکوویژیلانس	۶/۲۱	۲.
دکتر بدری	تفسیر تست‌های آزمایشگاهی	۶/۲۵	۳.
دکتر فرسایی	آنمی	۶/۲۸	۴.
دکتر دیانت خواه	اختلالات چربی	۷/۰۱	۵.
دکتر دیانت خواه	پرفشارخونی (۱)	۷/۰۴	۶.
دکتر دیانت خواه	پرفشارخونی (۲)	۷/۰۸	۷.
دکتر دیانت خواه	آنژین پایدار قلبی	۷/۱۱	۸.
دکتر بدری	رفلاکس معده به مری (GERD)	۷/۱۵	۹.
دکتر فرسایی	زخم‌های گوارشی (PUD)	۷/۱۸	۱۰.
دکتر فرسایی	سندروم روده تحریک پذیر (IBS)	۷/۲۲	۱۱.
دکتر دیانت خواه	بیماری‌های التهابی روده (IBD)	۷/۲۵	۱۲.
دکتر موسوی	تهوع و استفراغ	۷/۲۹	۱۳.
دکتر موسوی	یبوست و اسهال (گاستروانتریت عفونی)	۸/۰۲	۱۴.
امتحان میانترم			۱۵.
دکتر سبزقبایی	اصول درمان بیماری‌های اطفال	۸/۰۶	۱۶.
دکتر سبزقبایی	بیماری‌های رایج اطفال	۸/۰۹	۱۷.
دکتر سبزقبایی	واکسیناسیون	۸/۱۳	۱۸.
دکتر پناهی	افسردگی	۸/۱۶	۱۹.
دکتر پناهی	اضطراب/ اختلال وسواس اجباری (OCD)	۸/۲۰	۲۰.
دکتر پناهی	دوقطبی	۸/۲۳	۲۱.
دکتر پناهی	اسکیزوفرنی	۸/۲۷	۲۲.
دکتر پناهی	اختلالات خواب	۸/۳۰	۲۳.
دکتر پناهی	اختلال بیش‌فعالی و نقصان توجه (ADHD) و اوتیسم	۹/۰۴	۲۴.
دکتر طباطبایی	مشکلات پوستی ناشی از داروها و حساسیت‌های دارویی	۹/۰۷	۲۵.
دکتر طباطبایی	آلپوشی و هیرسوتیسم	۹/۱۱	۲۶.
دکتر طباطبایی	آکنه	۹/۱۴	۲۷.
دکتر طباطبایی	زخم و ترمیم زخم	۹/۱۸	۲۸.
دکتر طباطبایی	سوختگی و زخم‌های سطحی	۹/۲۱	۲۹.
امتحان پایان ترم			۳۰.

مسئول درس فارماکوتراپی (۱): دکتر مقدس

محل برگزاری کلاس:

یکشنبه: کلاس ردانی ۸-۱۰

چهارشنبه: کلاس هدایتی ۱۰-۱۲